

Vurdering af grises transportegnethed

Tina Birk Jensen, chefkonsulent

Fagligt Nyt 2022

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Transportvejledninger

BROK

TRANSPORTEGNET ELLER EJ?

SLAGTESVIN, 100 KG

Hvad skal du gøre for transporten?

- 1. Sæt fokus på hele grisen**

SE EFTER

 - a) Er grisen utrivelig?
 - b) Hvordan er grisens hud?
 - c) Kan grisen gå normalt?
 - d) Er grisen bevægelsehæmmet pga. broksækken?
- 2. Se på broksækken**

SE EFTER

 - a) Hvor stor er broksækken?
 - b) Hvordan er brosækkens form?
 - c) Rammer broksækken gulvet?
 - d) Ses der sår på broksækken?
- 3. Mærk på broksækken**

MÆRKEFTER

 - a) Mærkes dersår på broksækken?
 - b) Føles brokket varmt?
 - c) Er brokket ømt ved berøring?

HALEBID

TRANSPORTEGNET ELLER EJ?

SLAGTESVIN, 100 KG

Hvad skal du gøre for transporten?

- 1. Sæt fokus på hele grisen**

SE EFTER

 - a) Er grisen utrivelig?
 - b) Hvordan er grisens hud?
 - c) Kan grisen gå normalt?
- 2. Se på grisens hale**

SE EFTER

 - a) Gemmer grisen halen?
 - b) Ses der frisk blod på halen?
 - c) Hvor tæt er såret på halen?
 - d) Er halen rød og/eller tyk?
 - e) Er dele af halen sort som tegn på vævstøt?
- 3. Mærk på grisens hale**

MÆRKEFTER

 - a) Føles halen varm?
 - b) Er halen øm ved berøring?
 - c) Mærkes halen hævet?

TRANSPORTEGNET ELLER EJ?

SLAGTESVIN, 100 KG

Hvad skal du gøre for transporten?

de jagtge eller udspændte?

Vurdering af grise

Dato: _____

Attest vedrørende transport af **brokgrise**

Vedrørende transport af grise med store brok udtaler det Veterinære Sundhedsråd den 2. december 2008: Rådet finder, at transport af grise med store navlebrok kan indebære en risiko for, at de ved sammenblanding med mange dyr under begrænsede pladforhold kan blive påført smerte og lidelse. Rådet finder derfor, at grise med store brok, såfremt de af ejer/chauffør vurderes at være transportegne, skal transporteres adskilt fra andre dyr på vognen, således at dyreværnmæssigt kritiske situationer undgås.

Levring af et større antal grise med store brok fra en besætning til slagting kan efter Rådets opfattelse finde sted, hvis en dyrlæge på baggrund af en grundig undersøgelse af grisene tidligst 7 dage inden transporten ved sin skriftlige tilladelse indestår for, at hver enkelt **brokgrise** er transportegnet. Det vil sige at Rådet finder, at transportatsten ikke må være mere end 7 dage gammel. I sådanne tilfælde skal dyrene transporteres med op til 5 **brokgrise** i hvert aflukke på vognen og med et ekstra tykt lag strøelse og ekstra gode pladforhold. **Brokgrisene** må ikke sammenblandes med andre grise eller **brokgrise** fra andre besætninger for at sikre, at transporten kan foregå så skånsomt som muligt.

Transporten skal foregå direkte til et nærliggende slagteri for derved at minimere transporttiden. Dyrlægens tilladelse skal medfølge transporten og afleveres ved ankomsten til slagteriet. Dyrlægen, der på denne måde indestår for forsvarligheden af transporten, skal sørge for en sikker identifikation af de undersøgte dyr.

Store navlebrok defineres af det Veterinære Sundhedsråd som brok over 15 cm. i diameter.

På baggrund af ovenstående attesterer **undertegete** dyrlæge, at slagtesvin med øremærkenummer: _____, _____, _____, _____, _____, _____ er undersøgt grundigt d.d. og fundet egnede til transport på ovenstående betingelser.

Ejer: _____
 Adresse: _____
 Post nr.: _____
 CHR nr.: _____

Opmærksomheden henledes på, at dyreejeren og chaufføren til enhver tid har det juridiske ansvar for, at svinene er transportegne på transport-tidspunktet

Dyrlæge: _____
 Praksis nr.: _____
 Adresse: _____
 Post nr.: _____
 Tlf.nr.: _____

Dyrlægens underskrift: _____

Dato for modtagelse af slagtesvinene påført denne attest: _____

Modtagende dyrlæges navn og underskrift: _____

Attest til anvendelse ved transport af sygt eller tilskadekommet svin til slagting i Danmark

Attesten gælder ét svin og skal ledsage svinet under transporten

1. Dyrets ejer/bruger og afgangsbesætning	Navn _____		Afgangsbesættningens CHR-nr. _____	
	Afgangsbesættningens adresse _____			
2. Identifikation	Kategori _____		Øremærke med CHR-nr. _____	
	Svinets køn, Sætt X	So ☐	Galt ☐	Ørne ☐
Svinsgris - Slagtesvin - Svin over 110 kg. Sætt X ☐				
3. Undersøgelsestidspunkt	Dato _____ kl. _____			
4. Klinisk undersøgelse Ertidig diagnose samt en beskrivelse af de konkrete kliniske symptomer, der er baggrunden for diagnosen	Armen i tilstand _____		Temperatur _____	
	Symptomer, herunder vurdering af svinet i bevægelse: _____			
Diagnose: _____				
5. Transporten Angivelse af oplyst afgangstid og maksimal forsendelsestid	Atlestens gyldighedsperiode, maksimalt 48 timer _____		Transporten må ikke overstige _____ timer	
	Svinet skal under udlevering og drifning være adskilt fra andre svin, inkl. ophold i udleveringsfaciliteter. Ja ☐ Nej ☐		Svinet skal transporteres adskilt fra andre svin, og have ekstra strøelse. _____ (antal) svin fra samme besætning med ekstra strøelse og adskilt fra andre svin. Ja ☐ Nej ☐	
6. Øvrige forhold af betydning for transporten	_____			
7. Konklusion og prognose Begrundelse for at svinet vurderes at være egnet til den påtænkte transport på de anførte betingelser	_____			

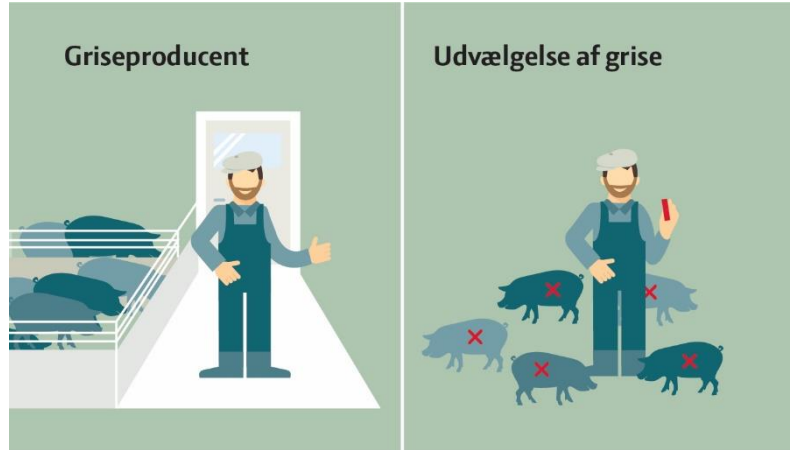
Dette svin vurderes at være egnet til transport i den angivne gyldighedsperiode for attesten med hensyn til den anførte tilstand/sygdom på de betingelser, der fremgår af pkt. 5, 6 og 7, og under forudsætning af at der ikke opstår andre sygdomme eller lidelser.

Dato	Sted	Underskrift
_____	_____	_____

Fødevarestyrelsen, oktober 2013

Miljø- og Fødevareministeriet | Fødevarestyrelsen | Stationsparken 31 | 2600 Glostrup | Tlf. 72 27 69 00 | www.fvst.dk |

Vurdering af grise

Vurdering af grise

Vurdering af grise

Vurdering af grise

Er der forskelle i vurderinger af grise?

- Enighed i vurderinger indenfor og mellem faggrupper
- Denne viden bruges til at målrette og forbedre kalibreringen

Undersøgelse af tre faggrupper

Producenter, chauffører og praktiserende dyrlæger

- Spørgeskema om brok – 14 videocases
- Spørgeskema om halebid – 11 videocases
- Spørgeskema om halthed – 13 videocases

Undersøgelse af tre faggrupper

Producenter, chauffører og praktiserende dyrlæger

- Spørgeskema om brok – **133 besvarelser**
- Spørgeskema om halebid – **87 besvarelser**
- Spørgeskema om halthed – **80 besvarelser**

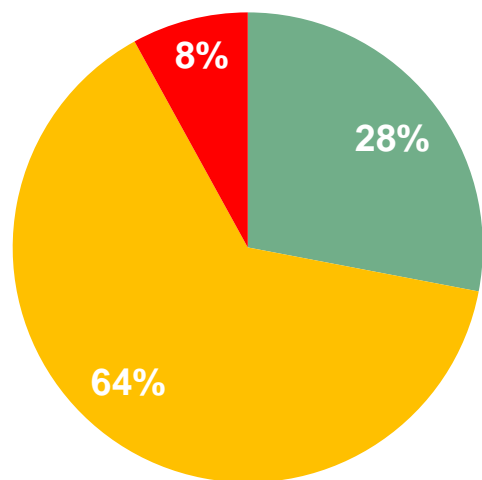

Eksempel - halebidscase

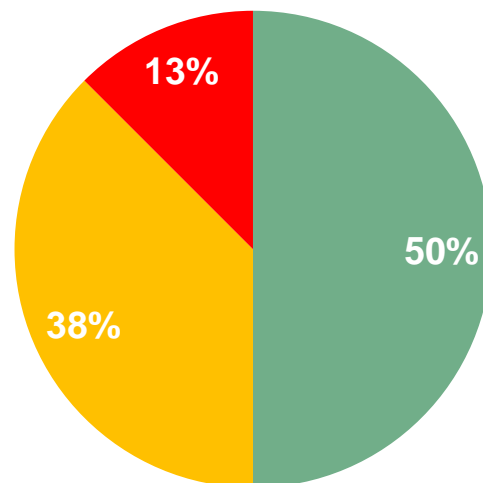

Eksempel - halebidscase

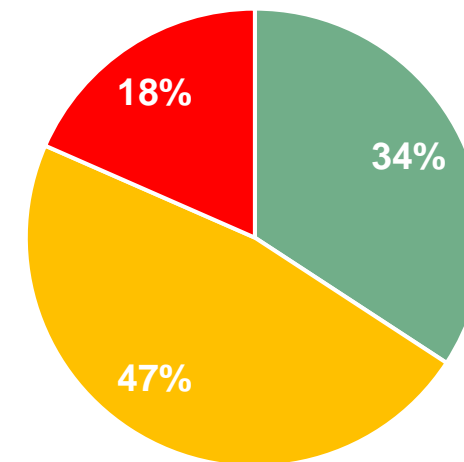
Producenter

Dyrlæger

Chauffører

■ Egnet ■ Særlige hensyn ■ Uegnet

Hvor enige er faggrupperne?

- Gøre brug af besvarelsene for alle cases
- Udregne vægtede Fleiss' kappa-værdier for brok, halebid og halthed
 - Enighed indenfor en faggruppe
 - Enighed mellem faggrupperne:
 - Producenter versus chauffører
 - Producenter versus dyrlæger
 - Chauffører versus dyrlæger

BROK - Enighed indenfor faggrupperne

Faggruppe	Kappa-værdi	95 % konfidensinterval
Producenter	0,38	0,36 – 0,40
Chauffører	0,38	0,37 – 0,38
Dyrlæger	0,49	0,47 – 0,50

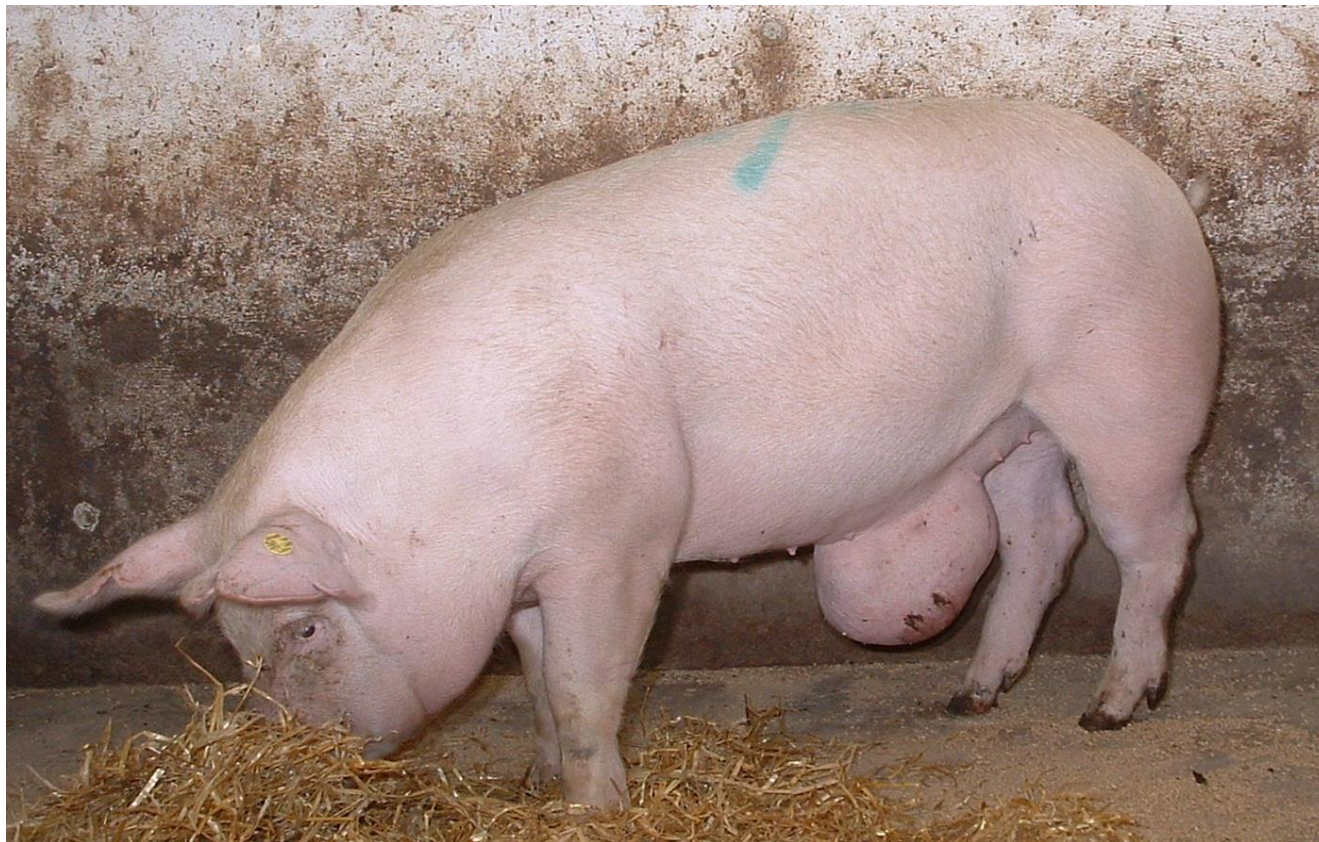
Tolkning af kappa-værdier:

0,00-0,20: ikke enige
0,21-0,40: mindre enighed
0,41-0,60: moderat enighed
0,61-0,80: meget enige
0,81-1,00: helt enige

BROK - Enighed mellem faggrupperne

Faggruppe	Kappa-værdi	95 % konfidensinterval
Producenter - chauffører	0,37	0,36 – 0,39
Producenter - dyrlæger	0,41	0,39 – 0,43
Chauffører - dyrlæger	0,42	0,41 – 0,43

Brokattester

Dato: _____

Attest vedrørende transport af brokgrise

Vedrørende transport af grise med store brok udtaler det Veterinære Sundhedsråd den 2. december 2008: Rådet finder, at transport af grise med store navlebrok kan indebære en risiko for, at de ved sammenblanding med mange dyr under begrænsede pladforhold kan blive påført smerte og lidelse. Rådet finder desfor, at grise med store brok, såfremt de af ejer/chauffør vurderes at være transporteguede, skal transporteres adskilt fra andre dyr på vognen, således at dyreværnemæssigt kritiske situationer undgås.

Levering af et større antal grise med store brok fra en besætning til slagtning kan efter Rådets opfattelse finde sted, hvis en dyrlæge på baggrund af en grundig undersøgelse af grisene tidligst 7 dage inden transporten ved sin skriftlige tilladelse indestår for, at hver enkelt brokgrise er transporteguet. Det vil sige at Rådet finder, at transportatsten ikke må være mere end 7 dage gammel. I sådanne tilfælde skal dyrens transporteres med op til 3 brokgrise i hvert aflukke på vognen og med et ekstra tyk lag strøelse og ekstra gode pladforhold. Brokgrise må ikke sammenblandes med andre grise eller brokgrise fra andre besætninger for at sikre, at transporten kan foregå så skånsomt som muligt.

Transporten skal foregå direkte til et nærliggende slagteri for derved at minimere transporttiden. Dyrlægen tilladelse skal medfølge transporten og afleveres ved ankomsten til slagteriet. Dyrlægen, der på denne måde indestår for forsvarelsen af transporten, skal sørge for en sikker identifikation af de undersøgte dyr.

Store navlebrok defineres af det Veterinære Sundhedsråd som brok over 15 cm. i diameter.

På baggrund af ovenstående attesterer underte dyrlæge, at slagtesvin med øremærkenummer:

_____, _____, _____, _____, _____

er undersøgt grundigt d.d. og fundet egnede til transport på ovenstående betingelser.

Ejer: _____

Adresse: _____

Post nr.: _____

CHR nr.: _____

Opmærksomheden henledes på, at dyreejeren og chaufføren til enhver tid har det juridiske ansvar for, at svinene er transporteguede på transport-tidspunktet

Dyrlæge: _____

Praksis nr.: _____

Adresse: _____

Post nr.: _____

Tlf.nr.: _____

Dyrlægens underskrift: _____

Dato for modtagelse af slagtesvinene påført denne attest: _____

Modtagende dyrlæges navn og underskrift: _____

HALEBID - Enighed indenfor faggrupperne

Faggruppe	Kappa-værdi	95 % konfidensinterval
Producenter	0,44	0,42 – 0,45
Chauffører	0,35	0,34 – 0,36
Dyrlæger	0,46	0,45 – 0,48

Tolkning af kappa-værdier:

0,00-0,20: ikke enige
0,21-0,40: mindre enighed
0,41-0,60: moderat enighed
0,61-0,80: meget enige
0,81-1,00: helt enige

HALEBID - Enighed mellem faggrupperne

Faggruppe	Kappa-værdi	95 % konfidensinterval
Producenter - chauffører	0,39	0,38 – 0,41
Producenter - dyrlæger	0,43	0,42 – 0,45
Chauffører - dyrlæger	0,38	0,37 – 0,40

HALTHED - Enighed indenfor faggrupperne

Faggruppe	Kappa-værdi	95 % konfidensinterval
Producenter	0,51	0,50 – 0,53
Chauffører	0,46	0,45 – 0,47
Dyrlæger	0,56	0,55 – 0,58

Tolkning af kappa-værdier:

0,00-0,20: ikke enige
0,21-0,40: mindre enighed
0,41-0,60: moderat enighed
0,61-0,80: meget enige
0,81-1,00: helt enige

HALTHED - Enighed mellem faggrupperne

Faggruppe	Kappa-værdi	95 % konfidensinterval
Producenter - chauffører	0,48	0,47 – 0,49
Producenter - dyrlæger	0,51	0,49 – 0,53
Chauffører - dyrlæger	0,50	0,49 – 0,52

Konklusion

- Alle faggrupper er mindre til moderat enige
- Ingen faggruppe vurderer transportegnethed systematisk anderledes
- Behov for:
 - Kalibrering af alle faggrupper
 - Tydelige vejledninger
 - Eventuel revidering/justering af vejledninger

Transportvejledning - brok

BROK
TRANSPORTEGNET ELLER EJ?

Slagtesvin er **IKKE** transportegnet, når du finder et af følgende kendetegn:

- Grisen er enten utrivelig, mager eller dårligt gående
- Der er tegn på betændelse i brokket (brokket er varmt og/eller ømt)
- Der er sår dannelser på broksækken
- Grisen har et stort/langt brok, der rammer gulvet

HVORFOR?

Støre brok vil hæmme grisens bevægelse og forårsage, at brokket gentagne gange rører gulvet eller benene. Dette giver sår på broksækken, som ofte ses på undersiden. Slibårene haler ikke op – og der er risiko for, at sårene springer op under transporten.

EKSEMPLER PÅ SLAGTESVIN, DER IKKE ER EGNET TIL TRANSPORT

1. Grisen er utrivelig med normal mager og bevægelse.
2. Brokket er under 15 cm. Der ses et sår på broksækken.
3. Der mærkes et sår på undersiden af broksækken.

1. Grisen er utrivelig med normal mager og bevægelse.
2. Brokket er over 15 cm. Der ses sår på broksækken.
3. Broksækken mærkes ikke varm eller ømt.

1. Grisen er mager og dårligt gående.
2. Brokket er over 15 cm. Der ses rifter på broksækken.
3. Broksækken mærkes varm og ømt som tegn på betændelse.

SEGES
Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Aseborg, Aselevvej 3
DK-5600 Københav V

+45 3339 4500
svineproduktion@segess.dk
svineproduktion.dk

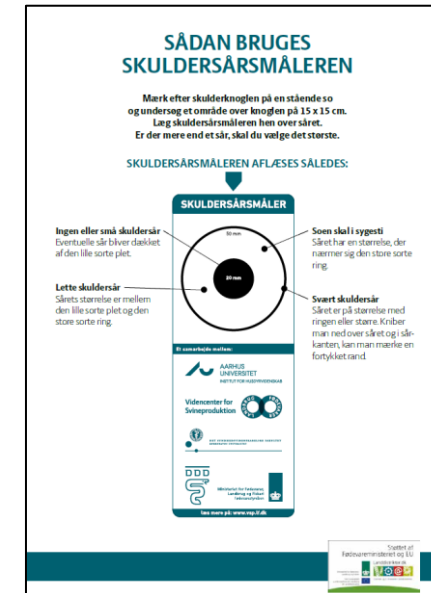
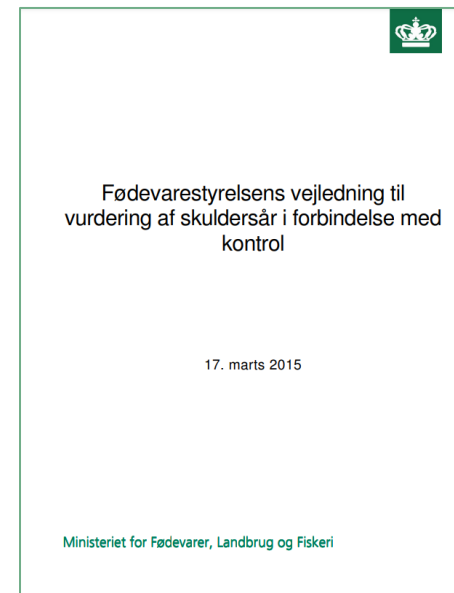
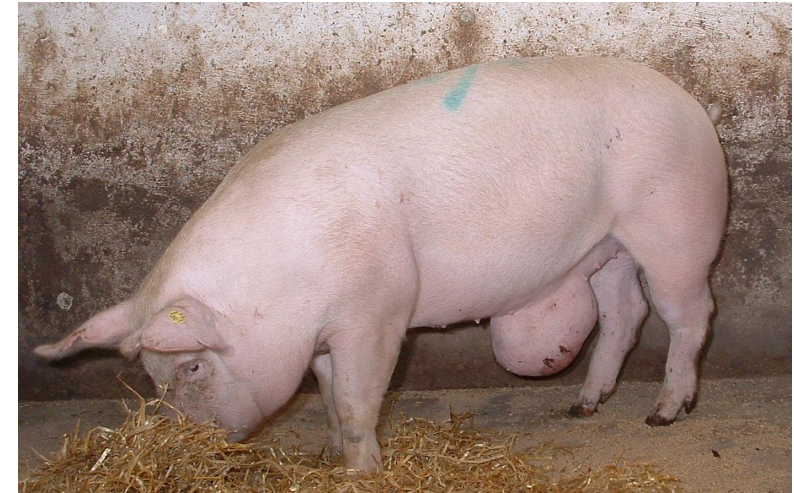

Mange grise aflives i besætningerne!

SEGES
INNOVATION

Broksår – kan nogle grise transporteres?

- Ny undersøgelse sættes i gang
 - 100 grise med broksår
 - Undersøger grisen før transporten
 - Undersøger brokket og sårets patologiske alvorsgrad
-
- Mulighed for klassificering af sår
 - Mindre og ubetydelige sår
 - Alvorlige sår

Broksår – kan nogle grise transporteres?

- Vidensgrundlag for risikovurdering af broksår
- Vil indgå i L&F's forhandling med Fødevarestyrelsen om justering af vejledningen
- En ny vejledning vil sætte ekstra krav til transportvurderingerne

BROK
TRANSPORTEGNET ELLER EJ?
SLAGTESVIN, 100 KG

Hvad skal du gøre for transporten?

- 1. Sæt fokus på hele grisen**
SEEFTER
a) Er grisen utrivelig?
b) Hvoetlan er grisens hud?
c) Kan grisen gå normalt?
d) Er grisen bevægelsehæmmet pga. broksækken?
- 2. Se på broksækken**
SEEFTER
a) Hvor stor er broksækken?
b) Hvoetlan er broksækkenes form?
c) Ramm er broksækken gulvet?
d) Ses der sår på broksækken?
- 3. Mærk på broksækken**
MÆRKEFTER
a) Mærkes der sår på broksækken?
b) Føles brokket varmt?
c) Er brokket ømt ved berøring?